

Vlaams
Parlement

ingediend op **312** (2014-2015) – Nr. 2
1 juni 2015 (2014-2015)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Rob Beenders en Gwenny De Vroe

over het voorstel van resolutie

van Ingrid Lieten, Güler Turan en Els Robeyns

betreffende de organisatie van het Offerfeest

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts.

Vaste leden:

de heren Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
de heer Rob Beenders, mevrouw Ingrid Lieten;
de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Plaatsvervangers:

de heer Jelle Engelbosch, mevrouw Sofie Joosen, de heren Jos Lantmeeters, Jan Peumans, de dames Grete Remen, Sabine Vermeulen;
mevrouw Sonja Claes, de heren Jos De Meyer, Bart Dochy, mevrouw Katrien Partyka;
de heren Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
mevrouw Els Robeyns, de heer Bruno Tobback;
de heer Johan Danen.

Toegevoegde leden:

de heer Stefaan Sintobin.

Documenten in het dossier:

312 (2014-2015) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besprak op 6 mei 2015 het voorstel van resolutie van Ingrid Lieten, Güler Turan en Els Robeyns betreffende de organisatie van het Offerfeest (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 312/1).

De behandeling van het voorstel van resolutie werd voorafgegaan door een discussie omtrent het tijdstip van de behandeling. Omdat over hetzelfde onderwerp ook nog een vraag om uitleg van Gwenny De Vroe aan minister Weyts hangende was, die de week nadien zou worden behandeld, wilden een aantal fracties de behandeling van het voorstel van resolutie uitstellen zodat de minister de mogelijkheid kreeg eerst een stand van zaken te geven. Ondertussen was op de dag van de bespreking door Tinne Rombouts ook een actuele vraag over het onderwerp ingediend. Deze werd later die dag ingetrokken. De indieners hielden vast aan de agendering van het voorstel van resolutie. De vraag om uitleg werd de volgende week behandeld (*Hand.* VI.Parl. 2014-15, C238 van 13 mei 2015, p. 3-10).

I. Toelichting

Güler Turan vraagt de parlementsleden niet om over iets te stemmen waarover ze geen informatie hebben, maar wel om een handleiding te bekrachtigen, die in overleg met de lokale overheden, samen met de verschillende gemeenschappen, de federale overheid en conform de Europese richtlijnen, opgesteld werd door toenmalig minister Bourgeois in juli 2013 en ondertussen zijn nut bewezen heeft. Het is een werkstuk van alle partijen samen, want elke partij zit in een of andere lokale meerderheid.

De bewering dat sp.a geen oplossing zou willen, vindt ze onterecht. Ondanks aandringen van een gemeenschap die zich constant geïrriteerd voelt, heeft de partij lange tijd gezwegen. De minister brak het vorige beleid af zonder alternatief voor te stellen, maar kondigde overleg aan. Overleg vergt tijd en sp.a was bereid te wachten. Minister Weyts zette zelf de deadline op 1 maart 2015. Het is, gezien het reces eraan komt, tijd om te handelen. De indieners vragen, in afwachting van resultaten van het overleg, de gemeentelijke autonomie over het organiseren van het Offerfeest te respecteren, zoals gevraagd door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten.

Zich baserend op een verordening van 2009 heeft de minister beslist het onverdoofd slachten niet meer toe te staan. Van dezelfde datum dateert echter de uitzondering om religieuze redenen: minister Demotte heeft uitdrukkelijk het slachten op tijdelijke vloeren toegestaan. Beide regels bestonden toen minister Bourgeois in 2013 een handleiding opstelde, die volledig conform was aan de wet. Het is niet omdat de meerderheid wijzigt dat de reglementen en de goede praktijken zo maar overboord gegooid moeten worden, tenzij er binnen een redelijke termijn een ernstig alternatief is. Meer dan veertig gemeenten organiseren een tijdelijke slachtvloer. Dat is nodig omdat de slachting om religieuze redenen op één dag moet gebeuren en geen enkele ondernemer dat op rendabele wijze kan organiseren. In de reguliere slachthuizen is er onvoldoende capaciteit daarvoor. Daarenboven zijn er provincies waar er geen erkende slachthuizen voor schapen zijn, met als gevolg een verre verplaatsing voor velen en lange wachttijden voor allen, hinderlijk voor de moslimgemeenschap, schadelijk voor de dieren. Om dan nog maar te zwijgen van de Boerenbond die als schapenleverancier ook belangen heeft.

Dat de gemeenten het organiseren, geeft ook garanties voor dierenwelzijn – voor Güler Turan minstens even belangrijk als het garanderen van godsdienstvrijheid – en hygiëne. Het vervoer en de slachtomstandigheden worden immers

gecontroleerd, onder meer door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen. Het overleg met de moslimgemeenschap dat daarvoor nodig is, komt ook het gemeentelijke en stedelijke samenleven in het algemeen ten goede. Dat er een alternatief is, heeft het aantal illegale slachtingen thuis zeer sterk teruggedrongen. Als er nog geen nieuwe oplossing is, hoewel die aangekondigd is, moet de bestaande goede praktijk voortgezet worden.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten verdedigt de huidige regeling omdat ze bezorgd is over de verstoring van de goede lokale verstandhouding en samenwerking. De vereniging pleit ervoor om op termijn binnen de reglementering van de reguliere slachthuizen een bijzondere regeling uit te werken voor de tijdelijke slachtvloeren tijdens het Offerfeest, maar 2015 te zien als een overgangsjaar. Dat is perfect aanpasbaar aan de nieuwe interpretatie van minister Weyts. In afwachting van een definitieve regeling in overleg met alle betrokkenen, moet de huidige ook voor sp.a, die bekommerd is om de gemeenten, de moslimgemeenschap en het dierenwelzijn, gehandhaafd blijven.

Verschillende middenveldorganisaties en gemeenten hebben meermaals bij de minister aangedrongen op overleg en op handhaving van de bestaande regeling in afwachting. De minister geeft niet thuis. Toch kondigt de minister in de krant wel aan dat hij eind mei iets zal voorstellen. Dit is te laat voor de gemeenten als die regeling in september moet ingaan. De manier waarop de minister tewerk gaat, getuigt niet van respect voor de gemeenten, de moslimverenigingen, de oppositie. Sp.a heeft lang genoeg gezwegen en kan dus niet verweten worden niet constructief te zijn. Het goedkeuren van het voorstel van resolutie belet de minister niet volgende week toch nog een voorstel te lanceren voor de komende jaren. In afwachting wordt 2015 als een overgangsjaar beschouwd en wordt voortgezet wat N-VA en CD&V destijds mee hielpen opstellen.

Tot slot leest Güler Turan het beschikkende deel van het voorstel van resolutie voor. Ze eindigt met een warme oproep om vertrouwen te hebben in de gemeenten en hun autonomie te respecteren zoals gevraagd door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten. Goedkeuren betekent rechtszekerheid bieden en een belangrijke gemeenschap includeren. Het is tijd om de onrust bij gemeenten en de moslimgemeenschap weg te nemen en kleur te bekennen. Ze wil alle vragen beantwoorden en daarbij de handleiding, door minister Bourgeois goedgekeurd, als leidraad nemen.

II. Bespreking

Hermes Sanctorum-Vandevoorde kent ieders kleur in dit dossier, maar de kwestie is een oplossing te vinden. Hij is het ermee eens dat het onverantwoord is dat er nog geen voorstel op tafel ligt terwijl de minister zichzelf de deadline van 1 maart gesteld heeft. Hij vraagt de commissie opnieuw te eisen dat de minister volgende week aan de commissie zijn voorstel doet. Hij twijfelt niet aan de goede bedoelingen, maar is het niet eens met de werkwijze van sp.a. Rituele slachtingen zijn maatschappelijk gevoelig, aan de vooravond van een akkoord een voorstel van resolutie indienen is voor de spreker geen goede strategie. Dat neemt niet weg dat de minister snel een oplossing moet bieden en het parlement moet hem daartoe onder druk zetten. De indieners vragen terecht het overleg voort te zetten maar stellen in afwachting een andere oplossing voor, met name "de gemeentelijke autonomie te respecteren in het organiseren van het Offerfeest, zoals gevraagd door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten". Het is de heer Sanctorum-Vandevoorde absoluut niet duidelijk wat sp.a daar nu precies mee bedoelt. Waarom staat er niet in de aanbeveling van 2015 een overgangsjaar te maken? Het is niet alleen vaag maar ook tegenstrij-

dig: wie een definitieve oplossing wil, schuift geen tussentijdse oplossing naar voren.

Sonja Claes vindt dat alle fracties na de uitspraken van minister Weyts in september kleur bekend hebben, behalve sp.a. die blijkbaar beste vriendjes wou blijven met de moslims en de dierenvrienden. Het pleidooi van Güler Turan om het Offerfeest in zijn huidige vorm te behouden, is in tegenspraak met de vragen van haar eigen voorstel van resolutie. Sonja Claes is er eveneens van overtuigd dat het Offerfeest in 2015 in zijn huidige vorm moet doorgaan omdat het niet anders kan. Het organiseren van de tijdelijke slachtvloeren vergt immers meer dan één maand. Voor haar lijkt het zelfs aangewezen het Offerfeest van 2016 onder die overgangsperiode te laten vallen. In september heeft het parlement de minister immers eensgezind gevraagd rekening te houden met de gemeenten, met de moslimgemeenschap, met de dierenrechtenorganisaties, met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, met juristen enzovoort. Dat Güler Turan hier nu de discussie aanvat over hoe het Offerfeest in de toekomst te organiseren, zorgt ervoor dat Sonja Claes het voorstel dat zeker goede elementen bevat, niet kan goedkeuren.

Gweny De Vroe had gehoopt dat sp.a de oproep tot sereniteit zou beantwoord hebben en de behandeling van het voorstel uitgesteld tot volgende week, wat trouwens veel efficiënter zou zijn omdat de minister dan meer uitleg kon geven. In februari heeft de minister nog gezegd dat hij een grondig overleg voert, wat zeer belangrijk is in deze gevoelige materie. De minister wil vooralsnog geen stand van zaken geven om het overleg niet te hinderen. Het voorstel van resolutie nu goedkeuren zou de gemoederenodeloos ophitsen. Wat Open Vld in het voorstel mist is een bepaling om rituele slachtingen meer in overeenstemming te brengen met de hier geldende ethiek en rechtsregels en dus met name met de moslim- en joodse gemeenschap de alternatieven van verdoving te bespreken, elektronarcose en dergelijke. Hoe ver het met dat overleg staat, weet het lid evenmin. Een groot probleem bij de initiële plannen van de minister is de capaciteit. Volgende week wil ze ook de minister vragen naar zijn oplossing daarvan. Momenteel acht ze het voorstel van resolutie overbodig en zelfs contraproductief aangezien het de broodnodige serene sfeer kan verbrodden. Open Vld zal het voorstel dus vandaag verwerpen.

Jelle Engelbosch ziet zijn analyse bevestigd dat het sp.a er om te doen is zich te profileren. Als de partij een oplossing had gewenst, had ze de behandeling uitgesteld tot volgende week in aanwezigheid van de minister. Als er door dit voorstel een stap achteruit gezet wordt, is dat boter op het hoofd van sp.a. Sp.a verhindert het overleg in plaats van het alle kansen te geven. Hij steekt zijn hand ervoor in het vuur dat minister Weyts een structurele oplossing zal vinden, die voor alle betrokkenen aanvaardbaar is, dus ook voor Boerenbond en de dierenrechtenorganisaties. N-VA zal het voorstel van resolutie dus niet goedkeuren.

Ingrid Lieten zegt dat Ben Weyts door in september in de pers aan te kondigen dat hij het onverdoofd slachten op de tijdelijke slachtvloer niet meer zou toestaan, zonder enig overleg, zonder een andere oplossing, zelf elke kans op een sereen debat verbrod heeft. Sp.a heeft desondanks het overleg alle kans gegeven en zich de voorbije maanden onthouden van commentaar. Als de minister denkt de bestaande situatie te kunnen verbeteren, is het niet aan sp.a om dat vooraf af te schieten want zowel de godsdienstbeleving van de moslimgemeenschap als het dierenwelzijn ligt sp.a na aan het hart. Sp.a heeft wel gepraat met moslimgemeenschappen zonder evenwel te politiseren. De laatste maanden zeggen die enkel dat ze helemaal niet gehoord worden. De gemeentebesturen vinden dan weer dat de tijd dringt. Om die redenen heeft sp.a het voorstel ingediend om in afwachting van een overlegde oplossing de huidige

regeling voort te zetten en niet de facto in september tien jaar terug te gaan in de tijd. Dat hindert dus de minister niet om een betere oplossing te zoeken, zijn eerste deadline daarvoor was trouwens 1 maart, en ondertussen is dat eind mei geworden. Bij chaos is niemand gebaat: niet de moslimfamilies, niet de schapen, niet de gemeenten. Terloops wijst ze erop dat de moslimgemeenschappen alleen berichtten dat het windstil is, dat er weinig of geen aanvaardbare voorstellen zijn. Dat neemt niet weg dat het overleg alle kansen moet krijgen, maar in afwachting moet er rechtszekerheid komen voor moslimgemeenschap en gemeentebesturen om het Offerfeest zo goed mogelijk, met een zo groot mogelijk respect voor godsdienstvrijheid en dierenwelzijn te organiseren.

Rob Beenders wil nog even repliceren op de verwijten aan het adres van sp.a. Als het voorstel van resolutie niet op de agenda stond deze ochtend, was iedereen in plenaire geconfronteerd met een actuele vraag om duidelijkheid te verschaffen over dit onderwerp. Het is niet correct sp.a iets te verwijten terwijl andere fracties hetzelfde doen en zelfs verder gaan.

Sonja Claes wijt de onfaire bespreking aan de weigering van sp.a om de behandeling een week uit te stellen.

Lydia Peeters stelt voor om dan toch de stemming over het voorstel van resolutie tot dan uit te stellen. Misschien is op basis van de juiste informatie een gezamenlijk standpunt mogelijk.

Tinne Rombouts ontkent dat de actuele vraag verder gaat dan het voorstel. Het ging haar er gewoon om de timing en de werkwijze te kennen. Als er in de commissie andere afspraken zijn, is ze bereid de vraag in te trekken.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde wil graag wat meer uitleg over wat sp.a concreet vraagt in het voorstel van resolutie. Hij ziet een tegenstrijdigheid tussen het voortzetten van het overleg in afwachting van een oplossing. Wat als er volgende week een oplossing is? Voorts is hem niet duidelijk wat de tussenoplossing is die sp.a vraagt. Wat betekent het precies de gemeentelijke autonomie te respecteren zoals gevraagd door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten?

Ingrid Lieten heeft het voorstel van resolutie ingediend voor de paasvakantie. Op basis van het reglement heeft ze schriftelijk gevraagd de bespreking ervan na één maand te agenderen. De voorzitter vraagt haar dan schriftelijk de behandeling uit te stellen, maar dient wel zelf een actuele vraag over het onderwerp in. Sp.a vraagt vandaag over het voorstel te stemmen, in het belang van de gemeentebesturen, de moslimgemeenschap en het dierenwelzijn. Wie echt bezorgd is om een goede gang van zaken, doet er goed aan het voorstel goed te keuren. De gemeentebesturen moeten zich kunnen voorbereiden, maar sp.a wil zeker bijdragen aan betere werkwijzen en wacht daarvoor op het voorstel van de minister, dat er vooralsnog niet is.

Tinne Rombouts benadrukt dat niemand sp.a vraagt het voorstel in te trekken en dat haar actuele vraag is ingegeven door de persberichten.

Jelle Engelbosch roept op om het voorstel niet goed te keuren. Hoe kan er schot in de zaak komen als het al duidelijk is dat er dit jaar niets verandert? Het is goed dat er tijdsdruk is en dat iedereen water bij de wijn doet. Sp.a wil één groep, enkel de moslims, een vrijbrief geven.

Gweny De Vroe blijft bij haar standpunt maar hoopt dat de leden van sp.a volgende week aanwezig zullen zijn bij haar vraag om uitleg over het onderwerp zodat een debat met kennis van zaken alsnog mogelijk is.

Voor *Ingrid Lieten* heeft Jelle Engelbosch de bedoelingen van de minister verklapt. Tegen eind juni een voorstel doen en de moslims het mes op de keel zetten: aanvaarden of geen Offerfeest. Het is verwerpelijk dat een minister iets beslist in september zonder een echte oplossing te hebben, daarop het overleg met de verschillende groepen niet ernstig neemt, maar er integendeel op speculeert dat ze, met de rug tegen de muur, zijn voorstel sowieso zullen aanvaarden.

Jelle Engelbosch heeft gesproken over een structurele oplossing waar alle partijen zich in kunnen vinden. Het is absoluut niet de bedoeling een voorstel te doen dat te nemen of te laten is.

Terwijl iedereen een positieve oplossing wil, bemoeilijken de laatste interventies dat, aldus *Sonja Claes*. Nochtans gaat het hier om een van de meest delicate problemen in de samenleving. Ze stelt dan ook voor te zwijgen en te stemmen.

III. Stemming

Het voorstel van resolutie van Ingrid Lieten, Güler Turan en Els Robeyns betreffende de organisatie van het Offerfeest (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 312/1) wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Rob BEENDERS
Gwenny DE VROE,
verslaggevers